

**УХВАЛА
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

**про відмову у відкритті конституційного провадження у справі
за конституційною скаргою Сегедавчука Євгена Сергійовича щодо
відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису
першого речення частини першої статті 268 Кодексу України
про адміністративні правопорушення**

К и ї в
21 січня 2026 року
№ 3-у(І)/2026

Справа № 3-184/2025(378/25)

Перший сенат Конституційного Суду України у складі суддів:

Петришина Олександра Віталійовича – головуєчого,
Барабаша Юрія Григоровича,
Гришук Оксани Вікторівни,
Кичуна Віктора Івановича,
Олійник Алли Сергіївни – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,
Філюка Петра Тодосьовича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сегедавчука Євгена Сергійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Олійник А.С. та дослідивши матеріали справи, Перший сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. До Конституційного Суду України звернувся Сегедавчук Є.С. із клопотанням перевірити на відповідність Конституції України

(конституційність) окремий припис першого речення частини першої статті 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс).

Відповідно до першого речення частини першої статті 268 Кодексу „особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання, подавати заяви; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі“.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що окремий припис першого речення частини першої статті 268 Кодексу „при розгляді справи“ не відповідає частині другій статті 8, статті 59 Конституції України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів впливає таке.

Під час проведення перевірки стану охорони державної таємниці уповноважена особа Управління Служби безпеки України у Хмельницькій області склала протоколи про вчинення Сегедавчуком Є.С. адміністративних правопорушень. Ознайомлюючись із протоколами, Сегедавчук Є.С. заявляв клопотання про залучення адвоката, у яких йому відмовлено з посиланням на приписи статті 268 Кодексу.

Кам'янець-Подільський міськрайонний суд Хмельницької області постановою від 28 травня 2025 року визнав Сегедавчука Є.С. винним у вчиненні адміністративних правопорушень, визначених частиною першою статті 185¹³ та пунктом 6 частини першої статті 212² Кодексу, та, керуючись статтею 36 Кодексу, наклав на нього стягнення згідно з частиною першою статті 185¹³ Кодексу у вигляді штрафу в розмірі 4250 грн.

Хмельницький апеляційний суд постановою від 5 серпня 2025 року апеляційну скаргу Сегедавчука Є.С. залишив без задоволення, постанову Кам'янець-Подільського міськрайонного суду Хмельницької області від 28 травня 2025 року – без змін. Відмовляючи у задоволенні апеляційної

скарги, суд апеляційної інстанції після дослідження питання права на професійну правничу допомогу Сегедавчука Є.С. під час складення протоколів про вчинення ним адміністративних правопорушень зазначив таке:

«Відповідно до існуючої практики ЄСПЛ, зокрема проти України, розгляд справ про адміністративне правопорушення підпадає під гарантії ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальній сфері.

Право мати достатній час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту передбачено пунктом 3 „b“ ст. 6 Конвенції, а також пунктом 3 „b“ ст. 14 Міжнародного пакту про громадські і політичні права. Таке право слід розглядати як надання особі, яка притягається до адміністративної відповідальності, достатнього часу для підготовки своєї позиції, отримання і подання доказів, ознайомлення з матеріалами справи.

Як вбачається із матеріалів справи, Сегедавчуку Є.С. був наданий адекватний час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту».

3. Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що оспорюваний припис першого речення частини першої статті 268 Кодексу „позбавляє особу, яка притягається до адміністративної відповідальності, права на професійну правничу допомогу на стадії складання протоколу про адміністративне правопорушення, обмежує це право лише стадією розгляду справи“.

На думку Сегедавчука Є.С., „вже зі стадії складання протоколу особа зазнає негативних наслідків притягнення до адміністративної відповідальності, оскільки особа вимушена вступити у правовідносини з державними органами, надати їм пояснення. На цій стадії людина опиняється у вразливому становищі, ефект якого посилюється внаслідок того, що законодавство щодо притягнення до адміністративної відповідальності часто змінюється та дедалі ускладняється. У більшості випадків таку особливу уразливість можна компенсувати лише завдяки отриманню професійної правничої допомоги“.

Сегедавчук Є.С. вважає, що „позбавлення людини права доступу до захисника на стадії складання протоколу про адміністративне правопорушення також суперечить мінімальним стандартам захисту прав, які гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод“.

Посилаючись на практику Європейського суду з прав людини, суб'єкт права на конституційну скаргу висновує, що санкція статті 185¹³ Кодексу, на підставі якої його було притягнуто до адміністративної відповідальності, «є співмірною з покаранням, що встановлено Кримінальним кодексом України (стаття 53 Кримінального кодексу України „Штраф“)), а пункт 6 частини першої статті 212² Кодексу „є близьким до кримінального правопорушення, передбаченого статтею 328 Кримінального кодексу України“ за характером правопорушення.

Обґрунтовуючи твердження щодо невідповідності оспорюваного припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу частині другій статті 8, статті 59 Конституції України, Сегедачук Є.С. цитує рішення Конституційного Суду України, посилається на Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, рішення Європейського суду з прав людини, постанову Верховного Суду від 27 травня 2021 року у справі № 824/1164/18-а, Кодекс, Кримінальний кодекс України.

4. Перший сенат Конституційного Суду України, вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням неодностайно Третьою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 3 грудня 2025 року № 232-3(І)/2025 про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, керується таким.

Відповідно до статті 59 Конституції України кожен має право на професійну правничу допомогу.

Здійснюючи офіційне тлумачення статті 59 Конституції України, Конституційний Суд України вказав, що „право на правову допомогу – це гарантована державою можливість кожної особи отримати таку допомогу в обсязі та формах, визначених нею, незалежно від характеру правовідносин особи з іншими суб'єктами права“ (абзац другий підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 30 вересня 2009 року № 23-рп/2009).

Отже, Конституція України закріплює право кожного на професійну правничу допомогу як фундаментальну гарантію, механізм реалізації якого має бути визначений державою.

Гарантування кожному права на професійну правничу допомогу є дотриманням взятих Україною міжнародних зобов'язань, зокрема, відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція).

Європейський суд з прав людини розглядає право на правничу допомогу як невід'ємний елемент права на справедливий судовий розгляд, гарантованого статтею 6 Конвенції. Здійснюючи тлумачення статті 6 Конвенції, Європейський суд з прав людини виснував, що питання порядку участі адвоката на досудовій стадії є розсудом держави, однак за умови, що у підсумку буде забезпечено вимоги справедливого судочинства. Так, у рішенні у справі *Imbrioscia v. Switzerland* від 24 листопада 1993 року (заява № 13972/88) Європейський суд з прав людини підкреслив, що «хоча у підпункті „с“ пункту 3 статті 6 гарантовано кожному, кого обвинувачують у вчиненні кримінального правопорушення, право „захищати себе особисто або через надання правничої допомоги...“, зазначена норма не визначає способу реалізації цього права. Отже, за Договірними державами залишається вибір засобів забезпечення цього права у їхніх/ національних судових системах; водночас завдання Суду полягає лише у перевірці того, чи відповідає обраний ними спосіб вимогам справедливого судового розгляду <...>. Крім того, Суд зазначає, що спосіб застосування пункту 1 та підпункту „с“ пункту 3 статті 6 під час досудового розслідування залежить від особливостей відповідного провадження та обставин справи; для визначення того, чи було досягнуто мети статті 6 – забезпечення справедливого судового розгляду, – потрібно враховувати сукупність національних проваджень, здійснених у цій справі (див., *mutatis mutandis*, рішення у справі *the Granger v. the United Kingdom* від 28 березня 1990 року, серія А № 174, с. 17, § 44)» (§ 38).

4.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо

неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Конституційний Суд України наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (його окремі приписи), застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(II)/2020].

Сегедачук Є.С., обґрунтовуючи неконституційність оспорюваного припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу, стверджує про порушення права на професійну правничу допомогу в аспекті співмірності адміністративних правопорушень, за вчинення яких його було притягнуто до відповідальності, з кримінальними правопорушеннями, проте не наводить аргументів щодо гарантування цього права особі у зв'язку із її процесуальним статусом у кримінальному провадженні.

4.2. Аналіз змісту конституційної скарги свідчить про те, що Сегедачук Є.С., стверджуючи про неконституційність оспорюваного припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу, висловив незгоду із судовими рішеннями, ухваленими в його справі.

Конституційний Суд України неодноразово вказував, що незгоду з судовими рішеннями не можна вважати обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних приписів закону [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 24 червня 2019 року № 40-у(II)/2019, від 23 лютого 2022 року № 5-у(II)/2022, від 7 вересня 2022 року № 5-уп(II)/2022].

4.3. З огляду на наведене Перший сенат Конституційного Суду України вважає, що суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував

неконституційності окремого припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу, а отже, не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 36, 50, 55, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Перший сенат Конституційного Суду України

п о с т а н о в и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Сегедавчука Євгена Сергійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису першого речення частини першої статті 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРШИЙ СЕНАТ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**